

. . שנכתבו ונגמרו ע"י רבה"ז . . הל' ת"ת (וסדר ברה"נ) - נדפסו ע"י אדה"ז [- הדגשת המעתיק]...". עכלה"ק. ונמצא ששני פעמים קורא לאדמו"ר הזקן "רבנו הזקן" ופעם אחת אדה"ז. ולהעיר: כשמתאר כ"ק אדמו"ר את אדמו"ר הזקן בהתקופה לפני נשיאותו ("עוד "בהיותו יושב בשבת תחמוני" במעזריטש") ובהתקופה שלאחר נשיאותו ("הדפסת השו"ע" ע"י בניו, שקלאָו, תקע"ג) קוראו: "רבנו הזקן". וכשמתארו בתקופת נשיאותו קוראו: "אדה"ז".

אלא שלכאורה כ"ה רק בפיסקא הראשונה, כי לקמן מצינו שקוראו "שו"ע אדה"ז" וכן בסיפורי מעשיות ("אדמו"ר הזקן הלך למעזריטש בפעם הראשונה"). ולהעיר שפסקא זו נוספה בהוצאה [שלישית] רביעית. ואולי יש להאריך בכ"ז, ואני לא באתי אלא להעיר, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבנו.

ב. בפיסקא "קדש" [הראשונה] (עמ' ח), כותב וזלה"ק: (משנה פסחים קיד, א) ואנו נוהגין לקדש מעומד הן בשויו"ט הן בפסח...". עכלה"ק. לכאורה יש לעיין למה כותב "ואנו" (עם וא"ו) שלכאורה הרי זה וא"ו המוסיף (כי לפני"ז מביא רק המראה מקום - ולכן אין זה וא"ו החיבור). ואולי י"ל בפשטות, אע"פ שאינו מביא כאן כל השקו"ט עם לעמוד או לישיב בעת הקידוש - כי אין כאן מקומו - בא להכריע ולהוסיף באופן ברור מנהגנו: שעומדים. ואח"כ מביא המקורות (בחצ"ע).

כן יש לעיין, מה מכפיל ענין זה (בסוף הפיסקא "קדש" השני) ב"מנהג בית הרב" שמביא: "מוזגין הכוס, ואין מדקדקין שימזוג אחר. [ואח"כ איך לאחוז הכוס, וממשיך:] ומקדש מעומד, והכוס מוגבה למעלה משלשה טפחים מעל גבי השולחן - וכ"ז הוא גם בשאר ימות השנה". והרי כבר כתב בפיסקא הראשונה ד"קדש": ש"אנו נוהגין לקדש מעומד הן בשויו"ט הן בפסח".

ואולי י"ל בפשטות, שבתחילה בא להגיד בעיקר ההכרעה - שאנו מקדשין מעומד (ולכן כותב שם עם וא"ו - "ואנו" כנ"ל), וכאן (בסוף פיסקא "קדש" השני), מתאר בדיוק אחיזת הכוס וכו', ודרך אגב מביא כאן שעומדין, ומסתפק וכותב "וכ"ז הוא גם בשאר ימות השנה" (ואינו כותב כנ"ל "בשויו"ט").

ואולי יש לדייק: שסדר אחיזת הכוס נוהג גם בברכת המזון, ובגלל שהובא כאן אינו מביאו עוד הפעם בברכת המזון, ולזה נתכוון "וכ"ז

הוא גם בשאר ימות השנה" (ולא שויו"ט), כי באחיזת הכוס בברכהמ"ז אף בחול הסדר הוא כזה. ובפסקא "ברך" (עמ' לח) מסתפק רק: ב"אוחזין הכוס בידו, מוגבה". ואינו כותב סדר האחיזה (הגם שכ"ה בברכהמ"ז כפי שראינו כו"כ פעמים), ואינו מפרש כאן (בברכהמ"ז) למעלה מג' טפחים, כי כבר נתפרש. ומה שכותב וכ"ז (הכולל שמקדשין מעומד) נוהג גם בכל השנה (בעת שמקדשין). ודו"ק.

ג. בפסקא "כשחל יו"ט בשבת אומרים תחלה יום הששי" (עמ' ח), כותב וזלה"ק: "...וכשמתחיל יתן עיניו בנרות ובשעת ברכת הקידוש בכוס (רמ"א סי' רע"א ס"י)...". עכלה"ק. ויש לעיין למה אינו מביא דין זה משו"ע אדה"ז, או עכ"פ לציין לשם שמביא הטעם. ואולי יש לבאר ולדייק, שבשו"ע אדה"ז, הלשון הוא: "וכשמתחילין טוב ליתן עיניו בנרות" [ואח"כ מביא הטעם]. וכ"ק אדמו"ר מביא דין זה דוקא מהרמ"א, שכותב: "וכשמתחילין יתן עיניו בנרות" [ולא "טוב ליתן" אלא] הוראה ברורה. וכ"ק אדמו"ר כאן בהגדה מכריע שלפועל כך נוהגין.

וראה זה פלא, בהתחלת המשפט נקט כלשונו של הרמ"א, ובסוף המשפט "בשעת ברכת הקידוש בכוס" - נקט דוקא כלשונו של אדה"ז. דהנה הרמ"א ממשיך: (אחר "יתן עיניו בנרות"): "בשעת קידוש בכוס של ברכה" - ולכאורה לשון ומשפט זה אינו כל כך ברור (דכתוב בלי וא"ו החיבור, ואינו מפרש בשעת הקידוש לאיזה חלק של קידוש מכוון - המשך יום הששי? ברכת הגפן? ברכת הקידוש?). ואדה"ז כותב ברור: "בשעת ברכת הקידוש צריך ליתן עיניו בכוס". ואעפ"כ אינו מביא המראה מקום משו"ע אדה"ז - ואולי מפני: א) הרי זה באותו סימן. (ב) והוא עיקר שלכאורה מקור אדה"ז הוא מהרמ"א ולמעלה בקודש, כפשוט.

ד. בפסקא "כי לעולם חסדו" (עמ' מו): "צריך להתז כל"ח (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד) דלא לישתמע כלעולם, וגם ס' של חסדו...". ולכאורה יש לעיין למה מביא כ"ק אדמו"ר פסקא זו כאן (אצל הלל הגדול - לאחרי שמביא כל הענינים הנוגעים להלל עד להסעיף האחרון ע"ד יהללוך ה' אלקינו כל מעשיך), ולא במקומו בהלל (הרגיל של יו"ט).

ואולי י"ל הטעם שמביא אותו כאן, מפני שכאן אומרים אותו (כל"ח) כו פעמים רצופות ובהבלעה אחת (ומפסיק ביניהם רק בכמה